

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
281-85/17
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

дел. бр. 40459 датум: 3. новембар 2017.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

ПРАЋЕЊЕ ПОСТУПАЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА ПРЕМА МИГРАНТИМА И
ТРАЖИОЦИМА АЗИЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Извештај о посети Прихватном центру Адашевци

Београд, октобар 2017. године

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамом разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Секретаријат Националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ, чији је мандат одређен чланом 4. Опционог протокола за превенцију тортуре. Секретаријатом руководи секретар НПМ у складу са смерницама заменика Заштитника грађана, задуженог за заштиту права лица лишених слободе.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по јавном позиву,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то: Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Група 484, Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUCOM), Међународна мрежа помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

¹ "Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ Објављен 29. јануара 2016. год. у "Сл. гласнику РС".

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОСЕЂЕНА УСТАНОВА	Прихватни центар Адашевци
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Праћење поступања по препорукама НПМ упућеним 2016. године
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са Београдским центром за људска права
ДАТУМ ПОСЕТЕ	23. октобар 2017. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је ненајављена
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>Вођа тима: Јелена Унијат, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i></p> <p>Чланови тима: Марко Анојчић <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i> Јелена Самарџић <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i> Марко Васиљевић <i>Београдски центар за људска права</i></p> <p>Преводацац: Милена Роаји, <i>фарси језик</i></p>

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Службеници ангажовани у прихватном центру су остварили пуну сарадњу са тимом НПМ и омогућили му да несметано обави свој мандат. Службеници су пружили све тражене информације и омогућили приступ свим просторијама и инсталацијама, увид у тражену документацију и ненадзиране разговоре са мигрантима по избору чланова тима.

ТОК ПОСЕТЕ

Након представљања мандата и чланова тима НПМ шефу смене у прихватном центру, тим НПМ је, подељен у неколико група, обавио разговоре са службеницима који су овде ангажовани и са мигрантима, остварио увид у релевантну документацију и обишао просторије за смештај и заједничке активности.

1. УВОД

НПМ је Прихватни центар у Адашевцима до сада посетио 2 пута. Прва посете је обављена у јануару 2016. године, када је овај прихватни центар, као и други центри који су тада постојали у Србији, служио мигрантима као успутна станица пре наставка пута у Хрватску, а властима Србије како би их евидентирали. У центру су се задржавали по неколико сати, ретко би преноћили и ту су добијали исхрану и имали могућност да се одморе, окупају и обаве здравствене прегледе.

Наредна посета је била у децембру 2016. године. Након затварања тзв. балканске руте променила се намена прихватних центара, јер су у њима мигранти боравили дужи временски период, у просеку око 3 месеца са тенденцијом продужавања овог периода. У Извештају о овој посети⁴ прихватном центру су упућене препоруке за отклањање уочених недостатака и унапређење поступања према мигрантима и тражиоцима азила.

Сада је НПМ уочио да је стање у овом прихватном центру боље, пре свега захваљујући мањем броју миграната који се у њима налазе: у децембру 2016. године у Прихватном центру у Адашевцима је било 1009 миграната, а на дан ове посете њих 366. Мигранти се више не смештају у шаторе у дворишту, већ се сви налазе у зиданом објекту, згради некадашњег хотела у Адашевцима. Истовремено, мигранти дуже бораве у Србији и у разним прихватним центрима, па су боље упознати са ситуацијом у којој се налазе и процедурама у Центру, а и службеници који раде са њима су боље организовани и спремнији да испуне своје задатке. Такође, НПМ констатује да је по препорукама упућеним Комесаријату за избеглице и миграције након претходне посете углавном поступиено.

У наставку Извештаја су изнете утврђене чињенице о поступању по свакој од препорука, као и стање у Центру које је уочено током ове посете.

⁴ Бр. 281-98/16 од 12. децембра 2016. год.

2. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА

1.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће предузети мере како би се у Прихватном центру Адашевци обезбедили услови за смештај особа са инвалидитетом.

ПОСТУПАЊЕ

У Прихватни центар особе које се отежано крећу могу ући користећи се рампом. У приземљу, где се иначе и смештају и где се налазе дежурни службеници Комесаријата и заједничка просторија, нема препрека за њихово кретање. У приземљу се налази и тоалет који је прилагођен потребама особа са инвалидитетом. Међутим, тоалет нема прозор нити вентилацију, тако да је у њему веома загушљиво, а ни хигијена тоалета није на задовољавајућем нивоу.

У тренутку посете у Центру је била смештена једна девојчица са физичким сметњама која се креће помоћу колиџа. Мајка ове девојчице је навела да није знала да постоји овај тоалет, па ју је тим НПМ упутио где се налази. Просторија у коју је ова породица смештена је прилично удаљена од тоалета, односно налази се на супротној страни објекта, што им отежава коришћење истог. Такође, мајка детета је навела да је њима већи проблем купање девојчице, јер јој је тешко да је подиже, нарочито пошто је мајка трудна, а купатила прилагођеног за особе са инвалидитетом нема у Центру.

2.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће предузети одговарајуће мере како би се у Прихватном центру Адашевци обезбедила довољна количина топле воде за потребе лица која бораве у Центру.

ПОСТУПАЊЕ

Ситуација са доступношћу топле воде је генерално боља него приликом претходне посете, захваљујући превасходно мањем броју миграната који су смештени у овом Центру. Према наводима службеника Комесаријата, вода се греје стално, али је готово немогуће загрејати је довољно да буде доступна све време, па је коришћење топле воде ограничено на периоде од 8:00 – 10:00 часова и од 17:00 – 19:00 часова. Службеници наводе и да због немара миграната, на пример када оставе одвртнуте чесме, топле воде нестане брзо. Вода се греје на нафту. Према наводима појединих миграната, топле воде у овим терминима има, али она је обично млака.

3.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће анализирати потребе Прихватног центра Адашевци за преводиоцима, узимајући у обзир број и структуру миграната који се налазе у овом Центру и на основу тога ангажовати преводиоце за потребне језике.

ПОСТУПАЊЕ

У Центру ради 1 преводилац за фарси језик. Службеници Комесаријата истичу чињенице, које су НПМ од раније познате, да је у Србији мањак преводилаца за одређене језике или дијалекте (урду, курдски, пашту и сличне), као и да међународне и невладине организације нуде боље финансијске услове преводиоцима него што то може да учини Комесаријата или други државни органи, па то представља отежавајућу околност за ангажовање довољно преводилаца. НПМ је још раније уочио да је услед дужег боравка миграната у Србији, а посебно у прихватним центрима (поједини мигранти су члановима тима наводили да се у Прихватном центру Адашевци налазе око годину дана, а мигранте са сличном дужином боравка НПМ среће и у другим прихватним центрима), мања потреба за преводиоцима него раније приликом уобичајене свакодневне комуникације у центрима. Ипак, ово не искључује потребу да се у случајевима неопходности за јасном и прецизном комуникацијом, на пример приликом прикупљања информација ради пружања заштите мигрантима, ангажују преводиоци за одређене језике. Током разговора са мигрантима није било примедби у погледу споразумевања са особљем Центра.

4.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ангажоваће стручна лица за пружање психолошке помоћи мигрантима који су смештени у Прихватном центру Адашевци.

Комесаријат за избеглице и миграције ће у Прихватном центру Адашевци обезбедити посебну канцеларију за обављање поверљивих разговора миграната са стручним лицима која им пружају психолошку помоћ.

ПОСТУПАЊЕ

Хуманитарна организација која пружа здравствену заштиту мигрантима у Центру је ангажовала и стручна лица за пружање психолошке подршке. Присутна су 2

психолога која обављају разговоре са мигрантима и у случају потребе за лечењем о томе обавесте лекара. Уколико процене да је потребно, лекари упућују мигранте на специјалистичке прегледе психијатара у Дом здравља у Шиду, Општу болницу у Сремској Митровици или у клиничке центре у Новом Саду и Београду.

На дан посете није било психолога у Центру, јер су, према речима лекара, били на консултацијама. Лекар наводи и да су психолози ту 1 смену сваког дана, да разговоре обављају у својој канцеларији или у соби у којој бораве мигранти, где се они осећају пријатније и слободније да говоре, као и да имају доста посла, јер је, према мишљењу лекара, ментално здравље тренутно најугроженије међу мигрантском популацијом, на шта и НПМ упозорава још од претходне посете овом Центру. Уколико психијатар препише одређену терапију она се чува у амбуланти, где мигранти-пацијенти долазе да је приме. Тренутно је њих 4 на психијатријској терапији.

5.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Канцеларија за азил ће према мигрантима којима су издате потврде о израженим намерама да траже азил у Републици Србији и који су упућени у Прихватни центар Адашевци предузети радње прописане Законом о азилу.

ПОСТУПАЊЕ

Према наводима службеника Комесаријата, део миграната је изразио намере за тражење азила у Србији и издате су им потврде о томе, а део није. Канцеларија за азил не долази у овај Прихватни центар, а службеници Комесаријата оне који желе да траже азил упућују на Полицијску станицу Шид. Уколико неко поднесе захтев, од тада је под надлежношћу Канцеларије, по чијем захтеву су до сада такви мигранти премештани у Центре за азил.

6.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће у Прихватном центру Адашевци обезбедити довољне количине постељине и средстава за одржавање личне хигијене и хигијене простора.

ПОСТУПАЊЕ

Службеници наводе да се средства за одржавање хигијене деле на 7, 10 или 15 дана, у зависности од доступне количине. Како би сви добили, расподела се одвија по списку миграната. Ради се о донацијама хуманитарних организација, које се добијају преко Комесаријата, коме се редовно упућују потребе свих прихватних центара. Уколико би нека организација директно контактирала Прихватни центар, била би упућена на Комесаријат ради прихватања донације и упућивања на одређени прихватни центар, док се сама реализација одвија у непосредној комуникацији руководства центра и организације-донатора.

У погледу постељине, службеници наводе да је има довољно и да је, с обзиром да је било злоупотреба од стране миграната – цепања, продаје⁵ и сличног, успостављено правило да морају да донесу прљаву постељину како би добили чисту. Ова замена се одвија на 7 – 10 дана. Центар и даље располаже са 10 машина за прање веша. Током разговора са мигрантима, поједини су истакли да су дуже време у Центру (око 3 месеца), али да нису добили ћебад, иако су се обраћали тим поводом службеницима Комесаријата. Наводе да су им ћебад коју користе дали други мигранти.

7.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће повећати број службеница у Прихватном центру Адашевци.

ПОСТУПАЊЕ

У Прихватном центру у 3 смене сада ради око 30 службеника Комесаријата и радника задужених за одржавање објекта, од чега је 14 жена. Поред њих, ту су и представници различитих невладиних и међународних организација који су мешовитог родног састава.

⁵ Службеници Комесаријата су тиму НПМ објаснили да мигранти често ствари које добију од хуманитарних организација продају локалном становништву и да су, на пример, затекли једног мештанина са пуним џаком кутија млека које су раније подељене у Центру.

8.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће унутар просторија Прихватног центра Адашевци које су под видео надзором на видном месту истакнути обавештења о томе, на језицима које мигранти који су смештени у Центру разумеју.

ПОСТУПАЊЕ

У главном холу Центра, код канцеларија службеника Комесаријата, је истакнуто обавештење да је објекат под видео надзором, које је преведено на више језика.

9.

ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће испитати наводе о онемогућавању специјалистичких лекарских прегледа мигрантима који су смештени у Прихватном центру Адашевци, а у случају утврђених недостатака предузеће мере у циљу унапређења приступа специјалистичкој здравственој заштити.

ПОСТУПАЊЕ

Приступ специјалистичкој здравственој заштити је унапређен. У амбуланти је истакнут распоред пријема миграната-пацијената код разних лекара специјалиста у здравственим установама у Шиду и Сремској Митровици. У овај распоред се на енглеском језику уписују врста услуге која се пружа, име здравствене установе,

контакт особа, цена услуге (већином су бесплатне или их плаћају хуманитарне организације, осим за ортопедију и хирургију за које је наведено "у зависности од пружене неге"), дани и сати пријема (за око половину пријем је могућ свакодневно и у било које доба) и евентуално ограничење броја пацијената који се могу довести одједном (за 3 услуге је ограничен овај број). Лекар наводи да ови распореди могу да се у неким случајевима заобиђу, у складу са потребама и претходним договором, телефонским путем, са здравственом установом. Такође, истакнуто је и обавештење о остваривању стоматолошке заштите, у којем су наведени име лекарке, термини пријема, листа приоритетних пацијената (јаки болови, отоци...), обавеза да медицинско особље успостави листу пацијената за стоматолошки преглед и контакт особе.

7. Annex 7: List of preferred health facilities per working location

HEALTH FACILITIES SELECTED FOR REFERRAL - SID / ADASEVCI

Type of Services available	Name of HF	Name & contact of key staff	Cost of Services (if any)	Preferred day for referral (if any)	Comments
Emergency	Public Health center Sid	022/715-487 Ambulance: 194	No cost	24/7	
OPD		Inform nurse Katja 069/712-871 and schedule with nurse Jasmina 062/8060295.	No cost	Monday-Friday 7am to 3pm	Max 4 patients
Dental		Dr Dubravka Kures-dentist 063/8426336	Costs are covered by MDM	Wednesday and every 2 nd Saturday	Max 15 patients
Gynaecologist		Dr Kojic- call nurse Katja to schedule 069/712-871	Costs are covered by UNICEF and DRC	Monday and Thursday- Adasevci Wednesday-Principovac	Max 4 patients per day
Laboratory test		Nurse Katja 069/712-871	No cost	Thursday 8am to 11am	
Imagery		Nurse Katja 069/712-871	No cost	Monday-Friday 8am to 12am	
Psychiatric		Nurse Katja 069/712-871	Costs are covered by SOS CV	Tuesday and Friday	
Neurology	General Hospital Sremska Mitrovica	022/610-222 (desk number)	No cost	24/7	
Obstetrics		022/610-222 (desk number)	No cost	24/7	
Urology		022/610-222 (desk number)	No cost	24/7	
Orthopedics		022/610-222 (desk number)	According to care	24/7	
Surgery		022/610-222 (desk number)	According to care	24/7	

Лекар наводи да комби возило организације која пружа здравствену заштиту у Центру превози мигранте до здравствених установа и да са њима иде и неко од медицинског особља, као и да се у Дому здравља у Шиду налази преводилац. Извештаји о специјалистичким прегледима се чувају у посебном регистратору у амбуланти, а за сваког мигранта се води здравствени картон, у који се уписују пружене здравствене услуге, терапија и његово стање. Мигранти добијају копије медицинске документације (картона и извештаја) на захтев или када напуштају Центар. Током посете обављен је разговор са мигрантом чија сестра болује од полиомијелитиса. Он је навео да је сестра непокретна од 7 године и да је лечење ове болести могуће једино у Немачкој. Још наводи да је након смештања у Центар сестра вођена на специјалистички преглед у Општу болницу у Сремској Митровици, где је специјалиста у извештају навео да у Србији не постоје специјализоване институције за лечење ове болести.

3. ОСТАЛА ЗАПАЖАЊА

3.1. Смештај

На дан посете, у Прихватном центру Адашевци се налазило 366 миграната. Од тога је 130 пунолетних мушкараца самаца, који су смештени у једном делу зграде, док су остало породице, смештене у другом делу. Нема малолетника без пратње. Из Авганистана је пореклом 206 миграната, из Ирака је 58 миграната, из Пакистана 42 миграната, из Ирана њих 37, из Сирије 9, Камеруна 4, Нигерије 3, Руанде 2 и из Еритреје, Конга, Туниса, Либерije и Индије по 1 мигрант.

НПМ је уочио да је хигијена просторија лоша, као последица дужег коришћења од стране већег броја људи. Иако се у Центру налази мање од 400 особа, овде је било њих више од 1000. Такође, материјални услови задовољавају минимуме за живот, али почињу да пропадају. Недавно је у једној соби избио пожар који је уништио већину ствари у њој и ова соба се више не користи. Долази зимски период године када се очекује повећан број миграната у центрима. Према наводима шефа смене, овај Центар је спреман да, по налогу Радне групе,⁶ прими потребан број миграната, до попуњавања капацитета и у сваком тренутку је спреман одређен број соба. Поред тога, иако су шатори стављени ван употребе они су и даље оперативни, јер може да се догоди да је потребно ту сместити још миграната, па је званичан капацитет Центра и даље 1000 особа. **Објекат и инсталације у њему коришћењем неминовно пропадају, због чега је потребно улагати у текуће одржавање, као што је замена дотрајалих инсталација, санирање влаге, кречење и слично.**

Примедбе појединих миграната односиле су се на недостатак одеће, обуће и постељине. Такође, поједини су се жалили на немогућност додатног узимања хлеба током оброка. Службеник Комесаријата је навео да је мигрантима дозвољено да узимају хлеб колико желе, али у трпезарији и за време оброка, односно да им није дозвољено да хлеб уносе у собе, што би они желели.

⁶ Радна група за решавање проблема мешовитих миграционих токова, основана Одлуком Владе која је објављена у "Сл. гласник РС", бр. 54/15, 60/15, 72/15, 78/15, 75/16 и 73/17.

3.2. Здравствена заштита

Здравствена заштита у Центру је организована у 2 дневне смене, а током ноћи се по потреби позива Служба хитне помоћи. Медицинско особље су ангажовале хуманитарне организације. Према наводима лекара који је радио током посете НППМ, дневно се по смени обави око 25 – 30 прегледа. По пријему у Центар сви мигранти обавезно имају основни клинички преглед, током којег се утврђује присуство заразних болести. Комуникација се одвија на енглеском, а некад помоћу преводиоца. Уз то, лекар са којим је обављен разговор помало говори арапски, а у амбуланти су истакнути преводи основних појмова неопходних за комуникацију током прегледа. За свако лице у Центру води се здравствени картон на енглеском језику, који им се приликом напуштања Центра предаје како би имали могућност континуитета здравствене заштите у другим центрима у Србији или у другим државама.

3.3. Малолетни мигранти

За разлику од осталих миграната, идентификационе картице малолетних миграната, којим се потврђује да су смештени у овом Центру, не садрже њихове фотографије.

Око 60 деце миграната је уписано у околне основне школе. За њих је организован превоз, а представници невладине организације раде са њима и прате их у школе (по 1 је у свакој школи). Поред њих, један представник Комесаријата се током трајања часова налази у једној од школа. У кутку за децу ова организација спроводи и неформално образовање деце. Они су на захтев родитеља подељени на дечаке и девојчице и дечацима часове држе мушкарци, а девојчицама жене. Чак су родитељи тражили да током часова буду затворена врата учионице. Углавном се уче језици.

У Центру се налази око 15 беба, једна недавно рођена. У кутку за мајке и бебе невладине организација мајкама пружа сву неопходну помоћ око бриге о бебама (повијање, дојење, купање и слично). Поред тога, патронажне сестре редовно обилазе Центар.

3.4. Безбедност

Полицијски службеници, њих 2, су стално присутни у Центру и задужени су за ред и мир. Поред њих, доступна је и једна патрола са 2 полицијска службеника.⁷ Они су службеници разних полицијских станица у оквиру Полицијске управу у Сремској Митровици. Дежурају у монтажном објекту испред главног улаза, а повремено обиђу Центар. Уколико се појави потреба, позову их службеници Комесаријата.

Према речима полицијских службеника, често су присутни приликом расподеле хране, имајући у виду да се свађе између миграната учестало дешавају док чекају оброке, што је НППМ уочио и у другим центрима. Дешава се и да се мигранти потуку међусобно и у тим случајевима се, према наводима службеника Комесаријата, позива полиција. Безбедносни проблем представљају и мигранти који нису смештени у овом Центру, већ се налазе у околини, у неформалним местима или приватном смештају. Када их уоче, службеници Комесаријата их удаље из Центра. Иначе су изласци из Центра слободни.

⁷ Како је објашњено тиму НППМ, по 2 полицијска службеника стално дежурају у прихватним центрима Адашевци и Принциповац, а једна патрола је доступна као подршка за оба центра.

Није било употреба средстава принуде, већ је довољно само присуство полицијских службеника. Евентуална сарадња са центром за социјални рад, у случају насиља у породици, одвија се преко Полицијске станице у Шиду.

Углавном самци нарушавају ред у Центру, али у последње време нема озбиљнијих проблема. Понекад је узрочник сукоба и нереди алкохолисаност. До сада самцима нису дељена новчана средства које је обезбедила једна хуманитарна организација, због опасности да ће тим средствима куповати алкохол, али је план да се приликом следеће поделе средства дају и њима. На заједничком састанку им је то најављено и указано на потребу поштовања реда у Центру.

Тиму НПМ је указано и на угрожену безбедност службеника који су ангажовани у Центру и да су се догађали вербални и физички напади миграната. Такође, проблем је и уништавање имовине у Центру. За пожар који је недавно избио у једној соби се сумња да је подметнут и полиција је обавила увиђај.

3.5. Преласци границе и наводи о тортури

Мигранти углавном чекају свој ред за пријем код мађарских власти, које су утврдиле редослед пријема и посредством представника миграната на северу земље доставили их Комесаријату. Иако су ови спискови дистрибуирани свим центрима, они се не истичу, јер углавном изазову немир међу мигрантима, па службеници у центрима воде рачуна о редоследу. Када се приближи датум преласка границе за мигранте који се налазе у овом Центру, они се премештају у неки од центара на северу земље (Суботица, Сомбор, Кикинда). Превоз се организује за малолетнике и обавља га Комесаријат или нека од присутних организација.

Према сазнањима службеника Комесаријата, мигрантима се често одбијају захтеви за азил и њих Мађарска потом враћа у Србију. Понекад се ради о целим породицама.

Поред овога, мигранти и даље покушавају да наставе пут тако што ће нелегално ући у Хрватску или Мађарску. Њих неретко ухвате полицијски службеници ових земаља. Службеници у Центру са којима је тим НПМ обавио разговоре су навели да су током лета биле честе притужбе ових миграната на тортуру од стране полицијских службеника суседних земаља. Један малолетник, стар 16 година, пожалио им се да је тучен летвом. Повреде се санирају у Центру или евентуално у Дому здравља у Шиду. Лекар наводи да се извештаји о овим прегледима чувају у амбуланти и да их мигранти добијају по истој процедури као и осталу медицинску документацију.⁸ Локализација повреда бележи се на посебним формуларима са схемама тела, а извештаји о повредама се шаљу у Институт за јавно здравље Србије.

⁸ Видети поглавље 2. Поступање по препорукама, поступање по препоруци бр. 9.